

OTSUS

Vaidlustusaja number	134-24/281206
Otsuse kuupäev	12.08.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	ADM Interactive OÜ vaidlustus Sihtasutuse Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus korraldatud minikonkursi „Kolme Keenia e-teenuse analüüsi ja kasutajaliidese prototüüpimise läbiviimine koostöös teenuse kasutajate ja teenuse omanike esindajatega“ (viitenumber 281206) tulemusel sõlmitud hankelepingu tühisuse tuvastamise nõudes
Menetlusosalised	Vaidlustaja, ADM Interactive OÜ, esindaja advokaat Mart Parind Hankija, Sihtasutus Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus, esindaja Merily Rool (Forales OÜ) Kolmas isik, Trinidad Wiseman OÜ, esindaja vandeadvokaat Jaana Nõgisto
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg-de 3 ja 8 alusel

1. Jätta ADM Interactive OÜ vaidlustus Sihtasutuse Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus ja Trinidad Wiseman OÜ vahel sõlmitud hankelepingu tühisuse tuvastamiseks rahuldamata.
2. Mõista ADM Interactive OÜ-lt Sihtasutuse Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus kasuks välja lepingulise isiku kulud summas 1756,80 eurot käibemaksuga ja Trinidad Wiseman OÜ kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 980 eurot käibemaksuta.
3. Jätta ADM Interactive OÜ kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Sihtasutus Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus (edaspidi ka Hankija) viib läbi minikonkurssi raamlepingu alusel „Kolme Keenia e-teenuse analüüsi ja kasutajaliidese prototüüpimise läbiviimine koostöös teenuse kasutajate ja teenuse omanike esindajatega“ (viitenumber 281206) (edaspidi Riigihange või Minikonkurss). Tegemist on raamlepingu hankega nr 276009 seotud hankega.

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks 28.06.2024 esitasid pakkumuse ADM Interactive OÜ, SRINI OÜ, Speednet OÜ ja Trinidad Wiseman OÜ.

03.07.2024 tunnistas Hankija edukaks Trinidad Wiseman OÜ pakkumuse ning sõlmis 05.07.2024 temaga hankelepingu.

2. 05.07.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) ADM Interactive OÜ vaidlustus Hankija otsusele, millega tunnistati edukaks Trinidad Wiseman OÜ pakkumus. Otsusega vaidlustusasjas nr 132-24/281206 jättis vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata hankelepingu sõlmimise tõttu.

3. 11.07.2024 laekus vaidlustuskomisjonile ADM Interactive OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija ja Trinidad Wiseman OÜ (edaspidi ka Kolmas isik) vahel 05.07.2024 sõlmitud hankelepingu (edaspidi Hankeleping) tühisuse tuvastamiseks.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 18.07.2024 kirjaga nr 12.2-10/134 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 23.07.2024 ja neile vastamiseks 26.07.2024. Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha Vaidlustaja ning menetluskulude taotluse Vaidlustaja ja Hankija. Teiseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha Hankija ja Kolmas isik.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **ADM Interactive OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankelepingu tühisus tuleneb RHS § 31 lg-st 1, mis sätestab, et raamlepingu alusel sõlmitud hankeleping on tühine, kui hankija on hankelepingu sõlmimisel rikkunud RHS § 30 lg-s 9 sätestatud minikonkursi tingimusi, v.a juhul, kui hankija on kohaldanud RHS § 30 lg-s 11 sätestatud (vabatahtlik ooteaeg). Hankija ei ole vabatahtliku ooteaja võimalust kasutanud.

5.2. RHS § 30 lg 9 näeb mh ette hankija kohustuse sõlmida hankeleping minikonkursis pakkujaga, kes on esitanud hankija kehtestatud hindamiskriteeriumide kohaselt parima pakkumuse. See, kui hankija hindab minikonkursis esitatud pakkumusi ebaõigesti ning sõlmib hankelepingu pakkujaga, kelle pakkumus ei oleks tohtinud kehtestatud reeglite järgi enim hindepunkte saada, on hankelepingu tühisuse aluseks.

Hankija on Vaidlustaja pakkumust hindamiskriteeriumi „Kavandatud lähenemisviis ja projektiplaan“ alamkriteeriumide „Ajakava“ (edaspidi Ajakava kriteerium) ning „Metodoloogia ja lähenemisviis“ (edaspidi Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteerium) alusel valesti hinnanud. Pakkumuse õigel hindamisel saanuks Vaidlustaja pakkumus rohkem hindepunkte kui Kolmanda isiku oma.

5.3. Ajakava kriteerium

5.3.1. RHAD Hindamismetoodika (edaspidi Metoodika) kohaselt on Ajakava kriteeriumi eest võimalik saada 10 punkti, 5 punkti või 0 punkti. Hankija omistas Vaidlustaja ajakavale 5 punkti, põhjendades seda järgmiselt:

Ajakava on osaline ja mitmeti mõisteta, kuivõrd [ÄS¹] töödega alustamine ei ole võimalik arvestades asjaolu, et hanke pakkumuse ja planeeritud tööde alustamise perioodiks on arvestatud [ÄS]. Sellises ajaperioodis ei ole võimalik lepingusse jõuda ja hanke küsimustes vastati pakkujale, et eesmärk lepingusse jõuda on juuli esimesel nädalal.

Hankija on ette heitnud, et ajakava näeb töödega alustamise ette jäigalt ja muutmisele mitteavatuna, millest on Hankija nähtavasti omakorda tuletanud, et ajakava on nii „osaline“ kui „mitmeti mõisteta“. Vaidlustaja pakkumuses sellist puudust ei esine ja pakkumus ei ole esitatud paindumatult.

5.3.2. Visuaalse graafikuna esitatava ajakava alguspunkt tuleb paratamatult kusagile seda ja visuaalne graafik saab olla ja peabki olema midagi konkreetset. Graafik ei saa ühekorraga katta teoreetiliselt väga suurt arvu alternatiivseid stsenaariume.

5.3.3. Ka puuduse olemasolul ei oleks 5 hindepunkti õige

Ajakavale 5 punkti omistamise eeltingimus on see, et ajakava on „osaline ja/või mitmeti mõisteta“. Kindlast kuupäevast jooksma pandud ajakava ei ole osaline ega mitmeti mõisteta.

5.3.4. Kuna Hankija on oma sisulise etteheite jätnud Metoodika seisukohalt oluliste märksõnadega „osaline“ ja „mitmeti mõisteta“ seostamata (või alternatiivselt on seostanud meelevaldselt), siis on hindamisotsus ka puudulikult põhjendatud. Vaidlustaja ajakava pidanuks saada 10 punkti ja see muutnuks Riigihanke tulemust

5.4. Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteerium

Metoodika kohaselt on selle kriteeriumi eest võimalik saada 40 punkti, 25 punkti või 0 punkti. Hankija omistas Vaidlustaja metodoloogiale 25 punkti, põhjendades seda järgmiselt:

Metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on osaliselt ja mitmeti mõisteta ega anna hankijale veendumuse, et projekti tulem vastab hankes sätestatud ootustele. Pakkumuses on välja toodud [ÄS] ei ole tavapraktikas teostatavad nii suuremahuliste teemade katmiseks ja ei anna piisavat veendumust, et tulem saab vastama hankes esitatud ootustele.

Hankija etteheide on alusetu.

5.4.1. Sellise kestusega [ÄS] on kvaliteetse tulemi saavutamine Vaidlustaja kogemusele tuginedes realselt võimalik. On kohatu hinnata projekti õnnestumise tõenäosust üht üksikut komponenti kontekstist ja tervikust välja rebides. Kogu Hankija hinnang piirdub selgitamata väitega „tavapraktikas nii ei saa“.

5.4.2. Ka etteheite põhjendatuse korral ei oleks õige anda 25 punkti.

Isegi kui [ÄS] oleksid ebarealistlikult lühikesed, siis on Vaidlustaja pakkumusele antud hindepunktid õigusvastased, kuna 25 punkti omistamise eeltingimus on see, et metodoloogia kirjeldus on „osaline ja/või mitmeti mõisteta“. Hankija ei ole seda põhjendanud.

5.4.3. 25 hindepunkti andmise seisukohast on irrelevantne ka Hankija hinnang, et Vaidlustaja hindamismetoodika ei tekita veendumust „hankes sätestatud ootuste“ saavutamise osas. Isegi kui see nii on, siis Metoodika ei näe ette, et seetõttu saaks hindepunkte maha võtta. Hankija ei ole ka põhjendanud, mis ootustele Vaidlustaja pakutud metodoloogia ei vasta ning miks.

5.4.4. Vaidlustaja metodoloogia pidanuks saada 40 punkti, see muutnuks Riigihanke tulemust.

---

¹ ärisaladus

5.5. 23.07.2024 esitas Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

5.5.1. Vastuväited Kolmanda isiku seisukohtadele

5.5.1.1. Kolmanda isiku menetlusõiguslik positsioon on segane ja vastuoluline. Vaidlustaja taotleb Hankelepingu tühisuse tuvastamist, mitte Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamist.

5.5.1.2. Kolmanda isiku arutluskäik hankelepingu sõlmimise võimatusest ja potentsiaalsest väärtusest on osati jälgimatu ja väär. Vaidlustaja pakkumuses ei ole kindlana fikseeritud sellist töödega alustamise kuupäeva, mis igal juhul jääb (jää) lepingu tegeliku sõlmimise kuupäeva suhtes minevikku. Isegi kui hiljem selgub vajadus hankelepingut muuta, siis RHS §-s 123 sätestatud aluse olemasolul on muudatus seaduspärane.

5.5.1.3. Kolmas isik on sõna „osaline“ tähendust moonutanud. Vastavalt EKSSile tähistab „osaline“ mittetäielikku. Kui mingi iseenesest terviklik käsitlus on kellegi hinnangul kehva sisuga, siis see pole osaline.

5.5.1.4. Kolmanda isiku pakkumuse sisu ja pakkumuse hindamine ei ole asjasse puutuv.

5.5.2. Vastuväited Hankija vastusele.

5.5.2.1. Kui Vaidlustaja saab Hankija vastusest õigesti aru, siis on Hankija asunud üllatuslikult väitma, et ta ei ole minikonkursis vastu võtnud mistahes (vaidlustatavaid) hankeotsuseid. Sellisel juhul oleks hankeleping sõlmitud mitte üksnes hindamiskriteeriume väärtalt kohaldades vaid ka formaalseid menetlusreegleid raskelt rikkudes. Hankelepingut ei saa sõlmida ilma hankes (sh minikonkursis) mistahes otsuseid vastu võtmata. Tegelikult on Hankija minikonkursis vastu võtnud erinevaid otsuseid: pakkumuste vastavuse, pakkumuse edukuse ja eduka pakkuja kõrvaldamise aluste osas.

5.5.2.2. Vaidlustajal peab olema võimalus vaidlustada tema pakkumuse hindamist sisuliselt. Vaidlustaja möönab Hankija vastuses refereeritud Tallinna Ringkonnakohtu lahendit nr 3-18-1445 (edaspidi Ringkonnakohtu otsuse nr 3-18-1445), kuid tegu on ebaõnnestunud lahendiga, mida vaidlustuskomisjon ei peaks järgima. Ringkonnakohtu otsus on ebaõige põhjusel, et see ei ole rajane seaduslikul alusel. RHS ei tee niisugust kitsendust nagu väitis kohus. RHS ei ütle, et hankelepingu tühisust on võimalik tuvastada vaid siis, kui rikutud on minikonkursi „formaalseid tingimusi“. RHS § 31 lg 1 sätestab: *Raamlepingu alusel sõlmitud hankeleping on tühine, kui hankija on hankelepingu sõlmimisel rikkunud [RHS] § 30 lõikes 9 sätestatud minikonkursi tingimusi.* RHS § 31 lg 1 nimetab ja järelikult peab silmas kõiki ja mistahes § 30 lg-s 9 nimetatud minikonkursi tingimusi.

5.5.2.3. Ajakava hindepunktid

5.5.2.3.1. Hankija on Vaidlustaja ajakava hinnanud üksnes lähtuvalt visuaalsest graafikust, võtmata arvesse seda, mida Vaidlustaja on graafiku juurde seletanud dokumendis „Tehniline pakkumus“.

5.5.2.3.2. Hankija väidab õigesti, et pakkumust tuleb hinnata sellisena nagu ta on, kuid seejärel leiab väärtalt, et Vaidlustaja pakkumus näeb ette, et töödega alustatakse konkreetsel kuupäeval. Vale on ka see, et pärast hankelepingu sõlmimist hakatakse hankelepingut kohe muutma. Vaidlustaja ajakava on esitatud viisil, mis võimaldab ilma hankelepingut või pakkumust muutmata olla ajagraafikus piisavalt paindlik. Hankija on, viidates Vaidlustaja esitatud projektiplaani veergudele F ja G 1, ekslikult leidnud, et teatavad projekti ettevalmistavad

tegevused pidid tingimata algama [ÄS].

5.5.2.3.3. Hankija moonutab sõnapaari „mitmeti mõistetav“ tähendust. Paindlikkus ei tähenda mitmeti mõistetavust. Niisamuti ei ole mitmeti mõistetav „võimatu algusaeg“. Vaidlustajale ei jäänud arusaamatuks Metoodika ja seda ei vaidlustata.

5.5.2.4. Metodoloogia hindepunktid

5.5.2.4.1. Hankija ei ole ka oma vastuses vaidlustusele välja toonud seda, milles seisneb tema viidatud „tavapraktika“. Ka ei ole Hankija siiani esitanud selgitust, mis on „hankes esitatud ootused“, millele Vaidlustaja metodoloogia ei vasta.

5.5.2.4.2. Vaidlustaja esitab tõendina H. H. arvamuse, millest nähtub, et Hankija kardetud riskid on asjatud ning Vaidlustaja pakkumus ei ole kokku pandud ebarealistlikult. Vaidlustajale jääb arusaamatuks, mille pinnalt saab Hankija väita, et tema „kogemusel ja hinnangul“ jõutakse ühel päeval ära teha kõigest u 10-15% sellest päevakavast, mille on välja käinud Vaidlustaja. Vaidlustaja ülesanne oli kokku panna plaan, mis võimaldab saavutada Riigihankega soovitud tulemuste ja pakujate ülesanne ei ole tegeleda Keenia inimestes teatavate tunnete tekitamisega.

5.5.2.4.3. Isegi kui Vaidlustaja on hinnanud *töö- ja ressursimahu oluliselt madalamaks kui hanke eeldatav maht ja teised pakujad*, pole see määrav (metodoloogiat hinnatakse eraldiseisvalt asjaomase hindamiskriteeriumi peeglis, mitte võrdluses teiste pakujatega) ning on tingitud Vaidlustaja senistest pingutustest Keenia turul (täpsemalt on seda selgitatud Vaidlustaja pakkumuses).

5.5.3. Hankija alternatiivne taotlus Hankelepingu tähtaja lühendamiseks

Hankija esitas alternatiivse taotluse Hankelepingu RHS § 197 lg 3 p-i 2 alusel jõusse jätmiseks selle kehtivustähtaja lühendamise hinnaga. Selline taotlus on vigane ja Hankija argumendid ebapädevad.

5.5.3.1. Hankija taotletud meedet (hankeleping jäetakse tühisuse alusest olenemata jõusse, aga lühendatakse selle kehtivustähtaega) saab olemuslikult kasutada kestvuslepingute puhul. Vaidlusalune Hankeleping on töövõtuleping ühe kindlaks määratud tulemuste saavutamiseks. Sellises olukorras on raske mõista, kuidas saab kõne alla tulla lepingu tähtaja lühendamine:

- RHS § 197 lg 3 p-i 2 mõte ei ole anda vaidlustuskomisjonile pädevust karistada hankijapoolse seaduserikkumise eest töövõtjat (ära tuleb teha täpselt sama töö, kuid senisest lühema tähtajaga) vaid mõte on sanktsioneerida hankijat seaduserikkumise eest sellega, et ta ei saa teatavat teenust tarbida nii kaua kui algselt plaanitud;

- hankelepingu jõusse jätmise tühisuse alusest olenemata on võimalik vaid „olulise avaliku huvi“ korral (RHS § 197 lg 3 p 2 ja lg 4), kuid Hankija põhjendused sellele määratlusele ei vasta. Pelgad faktid, et „hankelepingu täitmise ajakava on tihe“, „hankelepingu täitmine on seotud välismissiooniga“, asjaga on seotud „mitmed kasu saavad osapooled“ jne ei täida olulise avaliku huvi standardit. Isegi kui asuda seisukohale, et Hankija on loetlenud avalikke huve, siis kindlasti ei ole need sedavõrd „olulised“, et neid tuleks erandlikus korras kaitsta. Hankelepingu tühisuse tuvastamisel ei kaasneks Hankijale ega Eesti riigile laiemalt raskeid majanduslikke tagajärgi, ükski kriitiline teenus ei katkeks, kellegi elu ega tervis ei satuks ohtu jne;

- Hankija on nähtavasti väärarusaamal, et kui vaidlustuskomisjon tunnistaks Hankelepingu tühiseks, siis peaks Hankija läbi viima uue minikonkursi. Nii see ei ole - kui tuvastatakse Hankelepingu tühisus, siis taastub tühise Hankelepingu sõlmimisele eelnenud menetlusfaas.

6. Hankija, **Sihtasutus Eesti Rahvusvahelise Arengukoostöö Keskus**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Ringkonnakohtu otsuse nr 3-18-1445 p-is 13 on kohus leidnud, et:

Ringkonnakohtu hinnangul ei saa raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimisel RHS § 71 lg 4 p-le 4 ja halduslepingu tühisusele tugineda materiaaõigusliku vaidluse puhul, st kui hankija on eksinud pakkumuste vastavuse kontrollimisel või pakkumuste hindamisel. Hankeleping oleks tühine ja selle vaidlustamine mõttekas üksnes juhul, kui rikutud oleks RHS § 71 lg 4 formaalseid tingimusi, st rikutud oleks hankelepingu sõlmimise korda (RHS § 71) ning lepingu tühisus oleks suuremate vaidlusteta äratuntav ja selge. Näiteks võiks olla RHS § 71 lg 4 p 4 alusel hankelepingu tühisusele tuginemine mõeldav juhul, kui hankeleping sõlmiti pakkujaga, kes ei esitanud soodsaimat pakkumust, st pelgalt numbriliste näitajate võrdlemisel on vale pakkujaga lepingu sõlmimine ja hankija viga tuvastatav. Sisulist vaidlust pakkumuste vastavuse või hindamise üle saab siiski pidada vastavaid hankija otsuseid vaidlustades (enne hankelepingu sõlmimist) või hankemenetlusega tekitatud kahju hüvitamist nõudes.

Vaidlustaja on asunud vaidlustama pakkumuste hindamist, mitte hankelepingu sõlmimise korda ja kuna vaidlustuse ese ei ole õiguspärane, ei kuulu vaidlustus rahuldamisele.

6.2. Tegemist ei ole ilmse veaga, vaid korrektselt teostatud hindamise tulemusel Hankelepingu sõlmimisega. Vaidlustaja on sisuliselt asunud vaidlustama Hankija otsust läbi Hankelepingu tühisuse tuvastamise nõude, kuid Riigihankes ei ole Hankija teinud otsust, mida saaks vaidlustada RHS-i kohaselt.

6.3. Hankija poolt teostatud minikonkursi menetlus ning selle tulemusel Hankelepingu sõlmimine on olnud kaalutusotsus, mitte hindamisotsus. Kaalutusotsuseid kontrollitakse üldjuhul mõõdukalt intensiivse ratsionaalsuse testi abil. Seega kuna osana pakkumuste hindamisest on kavandatava lähenemisviisi ja projektiplaani hindamine Hankija pädevuses ning juba olemuslikult annab hindajale suure hinnanguruumi ja põhineb võrdlemisi subjektiivsetel elementidel (vt Riigikohtu 09.08.2016 otsuse nr 3-3-1-51-16 p 16), siis saavad vaidlustuskomisjon ja kohus tuvastada üksnes seda, kas Hankija on teinud ilmseid kaalutusvigu.

6.4. Juhul, kui vaidlustuskomisjon siiski leiab, et vaidlustuse ese on õiguspärane, siis ei ole vaidlustust võimalik rahuldada, kuivõrd Hankija tegevus pakkumuste läbivaatamisel ja hindamisel on olnud õiguspärane, sh kooskõlas RHS § 30 lg 9 p-iga 4.

6.4.1. Metoodika

Hindamiskriteerium oli „Kavandatav lähenemisviis ja projektiplaan“. Selle alakriteeriumiteks olid ajakava (osakaal 10 hindepunkti), metodoloogia ja lähenemisviis (osakaal 40 hindepunkti) ja projekti jaotus etappidesse (10 hindepunkti).

6.4.1.1. Selleks, et pakkujale saaks omistada Ajakava kriteeriumi eest 10 hindepunkti, oli vaja täita kõik järgmised kriteeriumid:

- ajakava on detailselt ja;
- üheselt mõistetav;
- sh millal on tegevused planeeritud ja;
- kas tulemuseni on võimalik jõuda õigeaegselt.

6.4.1.2. Selleks, et pakkujale saaks omistada Metodoloogia ja lähenemisviis kriteeriumi eest 40 hindepunkti, oli vaja täita kõik järgmised kriteeriumid:

- metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on detailselt ja;
- üheselt mõistetav ning;
- annab Hankijale veendumuse, et projekti tulem vastab Riigihankes sätestatud ootustele.

6.4.1.3. Lisaks on Metoodika p-i 3.1.2 kohaselt vajalik täita lisaeeldus, mille kohaselt *hindab*
6 (18)

Hankija alakriteeriumi vastava skooriga, kui kõik alakriteeriumis nimetatud tingimused on täidetud. Kui hinnatava alakriteeriumi puhul vähemalt üks nimetatud tingimus vastab madalama punkti tingimusele, antakse alakriteeriumi eest madalamad punktid.

6.5. Ajakava kriteerium

6.5.1. Vaidlustaja sai Ajakava kriteeriumis põhjendatult 5 punkti, kuivõrd *Ajakava on osaline ja mitmeti mõisteta, kuivõrd [ÄS] töödega alustamine ei ole võimalik arvestades asjaolu, et hanke pakkumuse ja planeeritud tööde alustamise perioodiks on arvestatud [ÄS]. Sellises ajaperioodis ei ole võimalik lepingusse jõuda ja hanke küsimustes vastati pakkuja, et eesmärk lepingusse jõuda on juuli esimesel nädalal.*

Hankija omistas 5 hindepunkti, kuivõrd Vaidlustaja on projektiplaani koostanud konkreetse algusega, st tegemist on muutumatu projektiplaani.

6.5.2. Asjaolu, et Vaidlustaja hinnangul ei ole pakkumus „paindumatu“ ei väär asjaolu, et hankelepingu perioodil ei ole võimalik muuta ilma RHS §-i 123 alusega hindamise aluseks olevaid asjaolusid. Pakkumuse koosseisus esitatud dokumendi „1_8_2_Projektiplan.xlsx“ veergudel F ja G 1 on selgelt tuvastatav, et perioodil [ÄS] teostatakse konkreetseid projekti tegevusi. Sama kinnitab Vaidlustaja ka pakkumuse sisulise dokumendi lk-1 8. Vaidlustaja suhtub projekti ajakavasse paindlikult, kuigi selleks pole alust ega õigust (Riigihankes on siduvaks hindamise osaks projektiplan, mis on muutumatu). Projektiplan on tehnilise kirjelduse p-ide 4.6 ja 4.7.1 alusel lepingu lisana siduv.

6.5.3. Vaidlustaja on valesti mõistnud asjaolu, et projekti ajakava ei ole „ujuv“. Pakkumuses esitatud ajakava ei ole üheselt mõisteta, kuna Hankija ei saanud tuvastada, millal tegelikkuses tegevused planeeritud on ja kas tulemuseni on võimalik õigeaegselt jõuda.

6.5.4. Vaidlustaja esitatud pakkumuses on tuvastatud viidatud puudus (mitmeti mõisteta), mistõttu ei saanud Hankija kontrollida vastavalt Metoodikale projektiplaani ellu viimise võimalikkust.

6.6. Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteerium

6.6.1. Vaidlustaja pakkumus sai põhjendatult 25 punkti, kuivõrd *Metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on osaliselt ja mitmeti mõisteta ega anna hankijale veendumuse, et projekti tulem vastab hankes sätestatud ootustele. Pakkumuses on välja toodud [ÄS] ei ole tavapraktikas teostatavad nii suuremahuliste teemade katmiseks ja ei anna piisavat veendumust, et tulem saab vastama hankes esitatud ootustele.*

Vaidlustaja on esitanud lähenemisviisi, mis ei anna hindamiskomisjonile kindlust projekti elluviimises ning ootustele vastavuses.

6.6.2. Esitatud [ÄS] päevakava on liiga tihe, mistõttu hankekomisjoni hinnangul ei jõuta läbi käia kõiki tegevusi. Check-in töötubades vajab hankekomisjoni hinnangul vähemalt 1h aega, ajakavas puudub aeg lõunapausideks ja vahetadeks, mis pikendab päeva tegelikkuses veelgi (nõue sellega arvestada oli tehnilise kirjelduse peatükis 5).

Selleks, et teenuseomanikud tunneksid, et neid on päriselt teenuse loomisse kaasatud, vajavad nad aega, et enda teenust, dokumentatsiooni ning lähenemisturka selgitada. Isegi, kui Vaidlustaja on teinud eelneva eeltöö, siis see on Keenia kultuuriruumis lugupidav ja ainuvõimalik lähenemine.

6.6.3. Asjaolu, et Vaidlustaja hinnang oma kompetentsist ja teadmistest erineb Hankija omast ei muuda Hankija kaalutusotsust selgelt ebaõigeks. Hankekomisjoni hinnangut toetas ka asjaolu, et Vaidlustaja oli töö- ja ressursimahtu hinnanud oluliselt madalamaks nii Riigihanke

eeldatavast maksumusest kui ka teistest pakkumustest.

6.6.4. Vaidlustaja palub sekkuda ulatuslikult hankekomisjoni kaalutlusotsusesse, kuid selleks puudub vaidlustuskomisjonil ja kohtutel õigus ja ka põhjus. Komisjon on oma tööd teinud vastavalt Metoodikale ning põhjendanud seda piisavalt. Vaidlustaja pakkumuses on tuvastatud viidatud puudused: metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega on mitmeti mõistetav ja pakkumuses on välja toodud [ÄS], mis ei ole valdkonna spetsialistide hinnangu kohaselt teostatavad niivõrd suuremahuliste tööde puhul, mistõttu ei saanud Hankija veenduda projekti õnnestumises ja ootustele vastavuses. Hindamiskomisjonil oligi avar kaalutlusruum leidmaks, et Vaidlustaja töö ei ole Metoodika kohaselt ideaalse töö tunnustele vastav.

6.6.5. Vaidlustaja pakkumuses esitatud metodoloogia ja kavandatud lähenemisviis ei ole kooskõlas alakriteeriumi eest maksimaalselt omistatavate hindepunktidega. Seega on asjakohane, et hindamiskomisjoni hinnangul vastab nende asjaolude tõttu töö 40 hindepunkti väärilisele kirjeldusele (esineb mitmeid ebaselgusi).

6.7. Asjaolu, et Vaidlustaja ei nõustu Hankija põhjendustega, ei ole aluseks Hankelepingu tühisuse tuvastamisele. Metoodika ei võimalda pakkumust teisiti hinnata.

6.8. Alternatiivne taotlus

6.8.1. Juhul, kui vaidlustuskomisjon tuvastab Hankelepingu tühisuse, siis taotleb Hankija RHS § 197 lg 3 p-i 2 alusel Hankelepingu jõusse jätmist, lühendades Hankelepingu tähtaega. Hankelepingu täitmise ajakava on tihe ning seotud Hankija välismissiooniga, millega on seotud mitmed kasu saavad osapooled rahvusvaheliselt koos erinevate rahvusvaheliste võrgustikega. Juhul, kui Hankeleping osutub tühiseks, siis on äärmiselt vajalik lepingu tegevustega jätkata ning seda ka uue riigihanke läbiviimise ajal, tagamaks projekti elluviimise õnnestumine ja avalike huvide kaitsmine.

6.8.2. Oluline avalik huvi on selles, et kuna projekti viiakse ellu Team Europe Initiative alt, mis koondab endas mitmete Euroopa riikide panust Keenia valitussektori digitaliseerimisse ja inimkesksete teenuste arendamisse, siis see pilootprojekt, mille põhjal Keenia valitsus hindab, kas antud lähenemine on õigustatud ja selline metoodika võetakse kasutusele üle riigi. Seejuures hinnatakse ka väga tugevalt kogu teenuse analüüsi ja projekti läbiviimise protsessi. Riigihankeeseme tulem on üks osa suuremast projektis. Loodavad prototüübid on omakorda aluseks projekti järgmisele etapile, mille planeeritud algus on oktoober 2024. Lähtuvalt projekti üldisest ajaraamist ei ole võimalik käesolevat lepinguperioodi edasi lükata.

6.8.3. Õiguskindlusetuse vältimise huvi õigustab juba kehtiva lepingusuhete stabiilsust, olles ettepoole asetatud riigihankeõiguse järgimisest (EKO C-25/14 ja C-26/14). Vaidlustuskomisjon peaks arvestama nii eeltoodut kui ka ajakulu, mis kulub uue riigihanke läbiviimiseks otsuse tegemisel.

6.9. Hankija esitas 26.07.2024 täiendava seisukoha.

6.9.1. Hankija nõustub Kolmanda isikuga, et Vaidlustajal ei ole võimalik käesoleva menetluse tulemusel hankelepingu sõlmimist saavutada selle riigihanke raames ka vaidlustuse rahuldamise korral. Vaidlustaja on lähtunud ekslikult eeldusest, et Hankija jätkab menetlusega ning projektiplaani muutmine on võimalik, kuid see nii ei ole. Arvestades projekti ajakava, siis pole välistatud, et Hankija ei saagi seda projekti ellu viia.

6.9.2. Vaidlustuskomisjon ei saa asuda Hankija asemel Vaidlustaja loovtööd hindama ega kaalutlusõigust teostama. Hankekomisjon on oma töö teinud tuginedes Metoodikale,

kaalutledes kõiki vajalikke aspekte ning formuleerinud selle tulemusel protokolliga.

6.9.3. Asjaolu, et Vaidlustaja on väidetavalt esitanud projektiplaani, mis võib alata sisuliselt ükskõik, millal, on juba iseenesest rikkumine, mis väärib 5 hindepunkti saamist ajakava eest. Hankija küsis konkreetset ajakava koos konkreetse ja siduva alguse, lõpu ning etappidega ja Vaidlustaja seda ei esitanud.

6.9.4. Hankija ja hankekomisjon ongi kompetentsed hindamaks, kas Hankija tavapärase tegevuse raames projekti elluviimise tegevuskava ja metodoloogia on projekti ootustele vastav ja ellu viidav või mitte. Hankija on riigihanke alusdokumentides (edaspidi RHAD) kirjeldanud projekti eesmärgi ning saab oma kompetentsist tulenevalt hinnata nende saavutamise võimalikkust.

6.9.5. Hankija jääb oma kogemusest tulenevalt väite juurde, et check-in vajab vähemalt ühte tundi, kuivõrd Keenia kultuuriruumis on tavapäraseks enne tutvuda, suhelda ning alles siis ametlikud vormistused läbi viia. Ei ole mõeldav, et töögrupi liikmed astuvad ruumi, võtavad nimesildi ja annavad osalemiseks allkirja. Keenia hea tava sarnaste seminaride läbiviimisel on, et antakse alati sõna enda tutvustamiseks (tavaliselt 10-15 minutit inimese kohta). Samuti on Hankijal pikaajaline kogemus, sh hindamiskomisjoni liikmete isiklik kogemus, et ühel päeval jõutakse teha enamasti ära 10-15% Vaidlustaja esitatust, kuivõrd juba üksnes 1,5h kulub lõunale.

6.9.6. Vaidlustaja esitatud eksperdi hinnanguga ei saanud Hankija pakkumuse kontrollimisel arvestada. Metoodika kohaselt pidi pakkuja pakkumuse koosseisus veenma hankekomisjoni projekti ellu viimise õnnestumises valitud ajakava ja kavandatava lähenemisviisiga, mida Vaidlustaja ei teinud ega saa teha ka hiljem vaidlustusmenetluses. Tasakaaluks esitab Hankija oma koostööpartneri (C.W.) hinnangu ja arvamuse sellest, kuidas tuleb Keenias Riigihanke esemega seotud projektide puhul läheneda ning mis on need printsiibid, millest ka hankekomisjon pakkumust hinnates kinni pidas. Tema arvamuse kohaselt kulub minimaalselt 4 päeva selleks, et *AS-IS* kaardistus teha ja *TO-BE* nõueteni jõuda.

6.9.7. Tehnilise kirjelduse p-is 1.2 selgitab Hankija, et *hanke esemeks on kolme e-teenuse analüüsi(de) läbiviimine ja teenuste kasutajaliideste prototüüpide loomine, fookuseerides teenuse lõppkasutajate ootuste ja vajaduste väljaselgitamisele ning kaardistamisele, mille tulemina tekiks ettepanekud ja visioon järgmistes etappides teenuse digitaliseerimisteks*. Lisaks selgitab Hankija nt tehnilise kirjelduse p-is 3.1, et *Töötubade eesmärk on inimkeskse kasutajakogemuse kujundamine, võttes eelkõige arvesse sotsiaalselt haavatavate rühmade (nagu naised, eakad ja puuetega inimesed) vajadusi*. Tehnilise kirjelduse p-is 4.3 on Hankija täpsustanud, et *Tööde dokumenteerimisel ja prototüüpimisel tuleb anda võimalus teenuse saajatele ja teenus osutajatele esitada töödokumentidele ja prototüübile täiendamise ettepanekuid*. Seega pidi Vaidlustaja arvestama metodoloogia ja tegevuskava kokkupanemisel kohalike kommete, kultuuriruumi ja inimeste vajadustega.

6.9.8. Hankija jääb oma seisukoha juurde, et käesolev vaidlus ei ole sisuliselt menetluse üle käiv vaidlus, mistõttu hankelepingu tühisuse tuvastamise sätete eesmärgist lähtudes ei ole võimalik vaidlustust rahuldada, kuna Hankija ei ole eksinud menetlusreeglite vastu ega sõlminud ilmse arvutusvea tulemusel lepingut majanduslikult mittesoodsa pakkujaga.

Ka juhul, kui vaidlustuskomisjon peab vaidlustus õiguslikult lubatavaks, siis on tuvastatav, et Hankija tegevuses ei ole ilmseid kaalutlusvigu: hankekomisjon on hinnanud pakkumusi vastavalt Metoodikale ning omistanud Vaidlustaja pakkumusele korrektse arvu hindepunkte.

Alternatiivselt juhul, kui vaidlustuskomisjon tuvastab Hankelepingu tühisuse, on vajalik kaalutada Hankija alternatiivset taotlust juba eelkõige seetõttu, et vaidlustuse tulemusel ei oleks Hankijal võimalik Vaidlustajaga hankelepingut sõlmida ja kogu projekti elluviimine

muutuks potentsiaalselt võimatuks.

6.9.9. Alternatiivne taotlus

6.9.9.1. Vaidlustaja seisukoht sellest, justkui säte puudutaks üksnes kestvuslepinguid ebaõige ning põhistamata. Õiguskirjanduse kohaselt õigustab hankelepingu erandliku jõusse jätmise võimalust asjaolu, et õiguskaitse direktiivide kohaselt ei välista lepingu jõusse jätmine muid sanktsioone (direktiivi 2007/66/EÜ põhjendus 21).

6.9.9.2. Hankelepingu tähtaja lühendamine on võimalik tulenevalt lepingu etapilisusest, mistõttu on käesoleval juhul võimalik Hankeleping selle tühisuse korral lõpetada selliselt, et Hankelepingu pooleks olev partner saab teostada lõpuni käimasolevad esimese etapi tööd tähtajaga 30.08.2024 ning Hankijal on võimalik samal ajal ette valmistada uus hange, mille skoobiks on samad tööd ilma esimese etapita. Juhul, kui Hankelepingu tühisuse tuvastamisel Hankelepingut ei lühendata, esineb oht, et Hankijal ei olegi võimalik projektiga edasi minna. Selliselt ei teki vaidlustusmenetluse tulemusel ebaproportsionaalset kahju Hankijale, rahastajatele ega ka Kolmandale isikule.

6.9.9.3. Hankija ei saa majanduslike huvide põhjendusel taotlust esitada, kuid erisus majanduslike huvide põhjendusel lepingu tähtaja lühendamisel vaidlustuskomisjoni poolt on lubatav, kui lepingu tühisusest tulenevad ebaproportsionaalsed kahjud: käesoleval juhul see nii on. Olukorras, kus Hankelepingu tühisus tuvastatakse selliselt, et Hankelepingu perioodil (st vähemasti 05.07-22.08, mil vaidlustuskomisjoni otsus saab kõige varem jõustuda) tehtud töid ei ole õigus vastu võtta, need ei ole saavutanud vastuvõetaval kujul esimest etappi, kuid nende eest peab Hankija siiski tasuma, tekib Hankijale selge kulu 73 910 eurot käibemaksuta, mis läheb maha projekti eelarvest. Lisaks võivad rakenduda finantskorrektsioonid rahastajalt.

6.9.9.4. Lisaks asjaolule, et lepingu lühendamine aitaks vältida ebaproportsionaalset majanduslikku ja üldkahju, esineb siiski ka oluline avalik huvi.

Hankija hinnangul ei ole võimalik asuda seisukohale, et kui Hankija tegevuseks ongi kolmandates riikides läbiviidavad välismissioonid, siis nende eesmärkide täitmine ei ole oluline pelgalt seetõttu, et Eesti riik või Hankija ise sellest kahju ei saa. Käesolev menetlus saab Hankija jaoks lõppeda sisuliselt kolme stsenaariumiga: 1) vaidlustus jäetakse rahuldamata ja projekt jätkub kehtivas ajaraamis; 2) vaidlustus rahuldatakse, kuid Hankijal võimaldatakse lepinguga jätkata lühendatud kujul viisil, mis ei sea ohtu olulise välismissiooni läbiviimist, 3) vaidlustus rahuldatakse ilma Hankelepingu lühendamiseta, mis viib suure tõenäosusega projekti ellu viimata jätmiseni tulenevalt ajaraamist ja eelarvest.

6.9.9.5. Olulise avaliku huvi osas jääb Hankija varem esitatud seisukohtade juurde.

Tegemist ei ole projektiga, mille ajaraami või eelarvet saaks Hankija juhtida tulenevalt Hankija tegevuse eripäradest.

7. Kolmas isik, **Trinidad Wiseman OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu.

7.1. Ajakava kriteerim

Vaidlustaja vaidlustab tema pakkumusele Ajakava kriteeriumi osas 10 maksimumpunkti asemel 5 hindepunkti omistamise. Kolmandale isikule arusaadavalt on Hankija hinnangul Vaidlustaja pakkumus ajakava osas ebaselge.

7.1.1. Minikonkursi raames toimunud teabevahetuses täpsustas Hankija, et eeldatav hankelepingu sõlmimise aeg on juuli esimene nädal. Sellest tulenevalt pidid pakkujad esitama lepingu täitmise ajakava. Kui Vaidlustaja ajakavas pole Hankijalt saadud teavet piisava põhjalikkusega läbi mõeldud ja rakendatud, siis seda on Vaidlustaja pakkumusele põhjust ette

heita ja selle arvelt hindepunkte vähendada. Samuti võib olla asjakohane, kuidas on Vaidlustaja oma ajakavas projekti algamist käsitlenud, eelkõige kas on arvestatud, et lepingu sõlmimise täpne kuupäev (juuli 1. nädala sees) pole teada ja kas sellest tulenevalt on arvestatud muude tähtaegade nihkumisega lepingu sõlmimise päevast sõltuvalt, mh, et lepingu täitmise algamise päev ei saa olla enne lepingu sõlmimist. Maksimumpunktile vastav ajakava peab olema üheselt mõistetav ja tegelikkuses rakendatav.

7.1.2. Vaidlustuse põhjendustest nähtuvalt on Vaidlustaja ilmselt määranud projekti algusajaks tegelikkuses ebarealistliku päeva ja sellest tulenevalt polnud ajakava kui tervik kõikides asjakohastes nüanssides lõpuni läbi mõeldud. Samuti on võimalik, et Vaidlustaja ajakava ei näinud ette projekti teostamiseks vajalikku paindlikkust – see eeldanuks, et projektplaanis nähakse ette erinevaid riske ja arvestatakse ajakava nihkumisega hankelepingu täitjast mitteolenevatel põhjustel.

7.1.3. Kui Vaidlustaja projektplaani visuaalne ajajoon ei olnud realistlik ning pakkumuses puuduvad selgitused, kuidas ajajoone realistlikkus tagatakse, siis see on pakkumusele ette heidetav. Kui Vaidlustaja pakkumuses, mh visuaalsel ajajoonel, on näidanud lepingu täitmise algusajaks 1. juuli ehk pakkumuste esitamise päevale (28.06.2024 ehk reedele) järgnev tööpäev, siis see pole realistlik ajakava ning seda saab Vaidlustaja pakkumusele ette heita. Lisaks, kui eeltoodu vastab tõele, oleks Vaidlustajaga hankelepingu sõlmimine ka käesoleva vaidlustuse rahuldamise juhul võimatu.

7.1.4. Kolmanda isiku hinnangul on Hankija kehtestanud üksikasjalikud hindamiskriteeriumid koos detailsete kirjeldustega iga alamkriteeriumi alusel antavate hindepunktide kohta. Ajakava osas on võimalik saada maksimaalsed 10 hindepunkti, kui *Ajakava on detailselt ja üheselt mõistetav, sh millal on tegevused planeeritud ja kas tulemuseni on võimalik jõuda õigeaegselt*. Arvestades vaidlustuses avaldatut ning Kolmanda isiku arusaamist selle kohta, milles võisid seisneda Vaidlustaja ajakava puudused, polnud võimalik Vaidlustaja pakkumusele omistada kriteeriumi osas maksimaalset 10 hindepunkti.

7.1.5. Kui Vaidlustaja pakkumuses esitatud ajakava nägi ette ebarealistliku projekti algamisaja ja ajakava polnud seetõttu lõpuni läbi mõeldud ja/või puudusid vajalikud puhvrid, siis on pakkumusele kriteeriumi osas antud 5 hindepunkti adekvaatsed. „Osaline“ vastavas tähenduses viitab ajakavale, mis pole olulistes nüanssides lõpuni läbi mõeldud, jätab mingisuguse olulise nüansi välja; „Mitmeti mõistetav“ vastavas tähenduses viitab ajakavale, mis jätab mingi olulise küsimuse või nüansi lahendamata, st ajakava alusel pole üheselt mõistetav, kuidas see küsimus või nüanss lahendatakse.

7.2. Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteerium

Vaidlustaja vaidlustab tema pakkumusele Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteeriumi osas 40 maksimumpunkti asemel 25 hindepunkti omistamise. Vaidlustaja pakkumusele omistatud 25 hindepunkti vastab Metoodika kirjeldusele *Metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on osaliselt ja/või mitmeti mõistetav*. Kirjelduse sõnastus on küll grammatiliselt pisut vigane, kuid sisu poolest arusaadav.

7.2.1. Kolmas isik saab aru, et „on osaliselt“ tuleb mõista, et metodoloogia ja lähenemisviis „on esitatud osaliselt“ või „on osaline“, st selles pole kõikide oluliste detailidega arvestatud ja/või pole üheselt mõistetav, kuidas saavutatakse Hankija ootustele vastav projekti tulem (vrdl kriteeriumi maksimumpunktide kirjeldusega: *Metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on detailselt ja üheselt mõistetav ning annab hankijale veendumuse, et projekti tulem vastab hankes sätestatud ootustele*). Põhjendustest ilmneb piisavalt selgelt, et Hankijal mh ei tekkinud veendumust, et Vaidlustaja metodoloogia järgi on võimalik projekt Hankija ootustele vastavalt teostada. Ilmselt ei ole Vaidlustaja piisavalt ja

asjakohaselt arvestanud metodoloogia rakendamisega Keenias, kus on oluliselt erinev kultuuriruum.

7.2.2. Kolmanda isiku arusaamise järgi ei pakkunud Vaidlustaja kultuuriruumi arvestavat realistlikku ja teostatavat lähenemist, eelkõige sobilikku viisi info kogumiseks, ega tekitanud Hankijas veendumust, et projekti suudetakse Hankija ootustele vastavalt täita. Hindepunkti kirjeldus „osaline“ ja „mitmeti mõistetav“ viitabki siin sellele, et Vaidlustaja metodoloogias ja lähenemisviisis ei ole piisavalt arvesse võetud ja lõpuni läbi mõeldud olulisi hankelepingu täitmise nüansse - eelkõige kultuurilisi erisusi ja projekti teostatavuse küsimusi. Seetõttu on Kolmandale isikule mõistetavalt Vaidlustaja metodoloogia kirjeldus just selle teostatavuse vaates jäänud Hankijale arusaamatuks (st mitmeti mõistetavaks).

7.3. Kolmas isik esitas 25.07.2024 täiendava seisukoha.

7.3.1. Nii Kolmanda isiku vastuse taotlustes kui kehatekstis on primaar- ja alternatiivne nõue asjakohaselt esitatud. Kolmas isik jääb esimese alternatiivse taotluse juurde jätta vaidlustus läbi vaatamata, kuivõrd pakkumuse sisu muutmise vajadust ette nägemata pole hankelepingut võimalik sõlmida. Kui Hankija näeb enne hankelepingu sõlmimist ette, et hankelepingut tuleb Vaidlustaja pakutu osas (ajagraafik) kohe pärast hankelepingu sõlmimist muuta, vastasel juhul pole hankelepingut võimalik täita, siis hankeleping sõlmitakse vastastikku juba konkludentselt muudetud pakkumuse alusel, mis on vastuolus RHS §-ga 214.

7.3.2. Lisaks palub Kolmas isik jätta vaidlustus läbi vaatamata alusel, et Vaidlustaja ei ole vaidlustanud Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsust ega saaks seda enam tähtaegselt teha. Edukaks tunnistamise otsus on jõustunud ning seda tuleb täita, st sõlmida eduka pakkumuse alusel hankeleping. Edukaks tunnistamise otsus jääb kehtima ja seda tuleb täita ka siis, kui 05.07.2024 sõlmitud Hankelepingu tühistus tuvastatakse, mh on Kolmandal isikul kaitstav õiguspärane ootus, et jõustunud hankeotsust täidetakse. Kuna edukaks tunnistamise otsuse vaidlustamata jätmisel puudub Vaidlustajal võimalus edukalt realiseerida oma huvi sõlmida Hankijaga hankeleping, tuleb vaidlustus jätta läbi vaatamata.

7.3.3. Sisuliste hindamistulemuste vaidlustamine

Kolmas isik nõustub Hankijaga ja Ringkonnakohtu otsuses nr 3-18-1445 antud õigusliku tõlgendusega, et hankelepingu tühisuse tuvastamise taotluse raames ei saa Vaidlustaja vaidlustada minikonkursi sisulisi hindamistulemusi.

7.3.4. Viide pakkumuses kajastamata H. H. arvamusele

Asjakohatu on Vaidlustaja viide asjatundja arvamusele Keenia IT-valdkonna turu asjus. Isegi kui asjatundja arvamus oleks antud juhul asjakohane (mida Kolmas isik hinnata ei saa), siis Hankija oleks pidanud ja saanud sellega pakkumuse hindamisel arvestada, kui Vaidlustaja oleks oma metoodikate põhjendamisel arvamusele viidanud (Hankija hindas metodoloogia veenvust). Kui Vaidlustaja ei toonud metodoloogia kirjelduses välja asjaolusid ja uuringuid, mis olid tema pakutud lähenemisviisi aluseks, siis ei saa kirjeldust veenvaks pidada ja Hankija on asjakohaselt hindepunkte vähendanud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

8. Vaidlustaja taotleb Hankija ja Kolmanda isiku vahel Minikonkursi tulemusel 05.07.2024 sõlmitud Hankelepingu tühisuse tuvastamist. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankeleping on tühine tulenevalt RHS § 31 lg-st 1, kuna Hankija rikkus Hankelepingu sõlmimisel Minikonkursi tingimusi.

9. RHS § 185 lg 4 p-i 6 alusel võib vaidlustada hankepingu, kui hankija on sõlminud hankepingu käesoleva seaduse § 30 lõikes 9 sätestatud korda rikkudes. RHS § 30 lg 9 p-id 1–4 sätestavad tingimused minikonkursi läbiviimiseks. Seejuures sätestab lg 9 p 4, et hankija sõlmib hankepingu pakkujaga, kes on raamlepingu sõlmimiseks koostatud riigihanke alusdokumentides minikonkursile kehtestatud hindamiskriteeriumite kohaselt [---] esitanud majanduslikult kõige soodsama pakkumuse.

Minikonkursi korraldamise aluseks oleva raamlepingu sõlmimiseks korraldatud riigihanke ning Minikonkursi puhul on Hankija kehtestanud kaks hindamiskriteeriumi:

- 1) kogumaksumus ilma käibemaksuta;
- 2) kavandatav lähenemisviis ja projektiplaan.

RHS § 31 lg 1 kohaselt on raamlepingu alusel sõlmitud hankeping tühine, kui hankija on hankepingu sõlmimisel rikkunud käesoleva seaduse § 30 lõikes 9 sätestatud minikonkursi tingimusi, välja arvatud juhul, kui hankija on kohaldanud lõikes 11 sätestatud.

Puudub vaidlus, et käesoleval juhul ei ole Hankija RHS § 30 lg-s 11 sätestatud kohaldanud.

10. Vaidlustuse kohaselt seisneb Minikonkursi tingimuste rikkumine Hankija poolt selles, et Hankija hindas Vaidlustaja pakkumust teise hindamiskriteeriumi (kavandatav lähenemisviis ja projektiplaan) kahe alakriteeriumi (Ajakava kriteerium ning Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteerium) alusel valesti (vaidlust ei ole alakriteeriumi *projekti tegevuskava jaotus etappidesse* kohaldamises). Juhul, kui Hankija oleks nende kriteeriumide alusel hinnanud Vaidlustaja pakkumust õigesti ja omistanud Vaidlustaja pakkumusele maksimumpunktid, oleks Vaidlustaja pakkumus olnud Kolmanda isiku pakkumusest majanduslikult soodsam. Vaidlustaja väitel tulnuks juhul, kui Hankija poleks Minikonkursi tingimusi pakkumuste hindamisel rikkunud, sõlmida hankeping Vaidlustajaga.

Kokkuvõtlikult on Hankija esimene vastuväide hankepingu tühisuse tuvastamise taotlusele, viitega Ringkonnakohus otsusele nr 3-18-1445, et Vaidlustaja on asunud pärast Hankepingu sõlmimist vaidlustama pakkumuste hindamist, kuid Hankepingu tühisuse tuvastamise kaudu seda teha ei saa. Hankija teine vastuväide on, et Vaidlustaja pakkumust on hinnatud hindamiskriteeriumide kohaselt ja rohkem hindepunkte tema pakkumusele polnud põhjust omistada.

10.1. Vaidlustuskomisjon hindab esmalt Hankija esimest vastuväidet.

10.1.1. Vaidlustuskomisjonile jääb arusaamatuks Hankija vastuses vaidlustusele antud selgitus, et Riigihankes on üldse tegemata *menetluslik otsus*. Riigihangete registrist nähtuvalt on Hankija 03.07.2024 koostanud riigihangete registri vormidel nii pakkumuste vastavaks tunnistamise kui ka edukaks tunnistamise otsused ja nende nimetamine kogumis *Tulemiks* (otsuste kokkuvõtlik nimetus riigihangete registris) ei muuda neid menetluslikult mittetehtuteks. Kehtiva tulemdokumendi (pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse) järgi on hindamiskriteeriumide kohaselt majanduslikult kõige soodsama pakkumuse esitanud Kolmas isik ja Hankija võis selle alusel sõlmida ooteaega kohaldamata Hankepingu Kolmanda isikuga. Ei saa olla vaidlust, et pakkumuse edukaks tunnistamise otsust hankepingu tühisuse tuvastamise vaidluses vaidlustuskomisjon ühelgi juhul kehtetuks ei tunnista.

10.1.2. Hankija viidatud Ringkonnakohtu otsuses nr 3-18-1445 on käsitletud juhtumit, kus pakkuja esitas pärast hankepingu sõlmimist vaidlustuskomisjonile kahju hüvitamise taotluse, kuid vaidlustuskomisjon jättis selle rahuldamata peamise etteheitega, et enne tulnuks esmase õiguskaitsevahendina esitada hankepingu tühisuse taotlus.

Ringkonnakohus on otsuse nr 3-18-1445 p-is 13 märkinud järgmist: [---] *Ringkonnakohus nõustub aga kaebajaga selles, et hankeping oleks tühine ja selle vaidlustamine mõttekas üksnes juhul, kui rikutud oleks RHS § 71 lg 4 formaalseid tingimusi, st rikutud oleks hankepingu sõlmimise korda (RHS § 71¹) ja lepingu tühisus oleks suuremate vaidlusteta äratuntav ja selge (vt võrdluseks haldusakti tühisuse aluseid, HMS § 63, või hankepingu*

tühisuse aluseid, RHS § 69 lg 1¹). Ringkonnakohtu hinnangul ei saa RHS § 71 lg 4 p-le 4 ja halduslepingu tühisusele tugineda materiaa lõigusliku vaidluse puhul, st kui hankija on eksinud pakkumuste vastavuse kontrollimisel või pakkumuste hindamisel [---].

Seega on õige Hankija väide, et Ringkonnakohus on otsuses nr 3-18-1445 sõnaselgelt öelnud, et hankelepingu materiaalne õigusvastasus ei too kaasa selle tühisust, mis käesoleva vaidluse kontekstis tähendaks, et isegi Hankija võimalik viga pakkumuste hindamisel ei saaks kaasa tuua Hankelepingu tühisust (vaidlustusest ei nähtu formaalsete tingimuste rikkumist).

10.1.3. Vaidlustuskomisjon ei jaga Vaidlustaja seisukohta, et Ringkonnakohtu otsust nr 3-18-1445 ei peaks järgima, kuna *tegu on ebaõnnestunud, et mitte öelda väära lahendiga*. Nimetatud otsuse peale esitatud kassatsioonkaebuse jättis Riigikohus 11.03.2020. a määrusega HKMS § 219 lg 6 alusel menetlusse võtmata ja võiks arvata, et Riigikohus oleks võtnud kassatsioonkaebuse menetlusse, kui sealt oleks nähtunud materiaa lõiguse ebaõige kohaldamine. Vaidlustuskomisjon ei hinda Vaidlustaja taotluse rahuldamiseks Ringkonnakohtu otsuses nr 3-18-1445 esitatud seisukohti ümber. Veelgi enam - Vaidlustaja on eksinud oma seisukohtades väites, et *olukorras, kus Hankija võib sõlmida ilma ooteajata hankelepingu, ei oleks tõhusa õiguskaitsevahendi põhimõttega kooskõlas olukord, kus riigihankes osalenud pakkujal puudub mis tahes reaalne võimalus vaidlustada seda, kuidas hankija on pakkumusi hinnanud* (Vaidlustaja rõhuasetus). Ringkonnakohus, asudes otsuses nr 3-18-1445 pakkumuste hindamist realselt kontrollima, on selles osas selge seisukoha võtnud - *sisulist vaidlust pakkumuste vastavuse või hindamise üle saab siiski pidada vastavaid otsuseid vaidlustades (enne hankelepingu sõlmimist) või nagu praegusel juhul, hankemenetlusega tekitatud kahju hüvitamist nõudes*. Seega pärast hankelepingu sõlmimist on Vaidlustajal reaalne võimalus vaidlustada seda, kuidas Hankija on pakkumusi hinnanud, kahju hüvitamise taotluse esitamisel (RHS § 190 lg 9 sätestab ka vaidlustuskomisjonile kohustuse kahju hüvitamise taotluse läbivaatamise käigus hinnata hankija otsuse või riigihanke alusdokumendi õiguspärasust).

10.1.4. Ringkonnakohtu otsuses nr 3-18-1445 käsitletu ei ole ka RHS-is muutunud.

Kuni 31.08.2017 kehtinud riigihangete seaduse sätted, mida sisustas Ringkonnakohus otsuses nr 3-18-1445, olid sõnastatud järgmiselt:

- § 71¹ lg 1: *Käesoleva seaduse § 71 lõike 4 alusel sõlmitud hankeleping on tühine, kui hankija on rikkunud nimetatud lõikes sätestatud hankelepingute sõlmimise korda;*

- § 71 lg 4 p 4: *hankija sõlmib raamlepingu alusel hankelepingu pakkujaga, kes on raamlepingus sätestatud hankelepingute sõlmimise tingimuste kohaselt esitanud soodsaima pakkumuse.*

Vaidlustuskomisjon leiab, et kuni 31.08.2017 kehtinud riigihangete seaduses ja RHS-is on kasutatud küll erinevaid termineid, kuid mõte on sama ja sisuliselt on erinevas sõnastuses reguleeritud sama asja: *hankelepingute sõlmimise kord* on RHS-is *minikonkursi tingimused* ja *hankelepingute sõlmimise tingimuste kohaselt esitanud soodsaima pakkumuse* on kehtivas seaduses *minikonkursile kehtestatud hindamiskriteeriumite kohaselt [---] esitanud majanduslikult kõige soodsama pakkumuse*. Seega kui Ringkonnakohtu hinnangul ei saanud riigihangete seaduse § 71 lg 4 p-ile 4 (kehtiv kuni 31.08.2017) ja halduslepingu tühisusele tugineda materiaa lõigusliku vaidluse puhul (kui hankija on eksinud pakkumuste hindamisel), siis samadel asjaoludel (Vaidlustaja soovib Hankelepingu tühisuse tuvastamiseks tugineda Hankija eksimusele pakkumuste hindamisel ja Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamisel) ei saa seda teha ka Riigihankes RHS § 30 lg 9 p-ist 4 tulenevalt.

10.2. Isegi juhul, kui Hankelepingu tühisuse tuvastamise vaidluses tuleks kontrollida, kas Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks on õiguspärane (kas Kolmas isik on esitanud majanduslikult kõige soodsama pakkumuse, mille Hankija sai edukaks tunnistada), siis on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija ei ole Vaidlustaja pakkumuse hindamisel jätnud tema pakkumusele maksimaalseid hindepunkte andmata põhjendamatult.

10.2.1. Pakkumuse edukaks tunnistamise otsusest nähtuvalt on Vaidlustaja pakkumusele omistatud hindamiskriteeriumi *kavandata lähenemisviisi ja projektiplaan* eest 40 hindepunkti 60-st võimalikust (Ajakava kriteeriumi eest 5 punkti (maksimaalsed võimalikud punktid 10), Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteeriumi eest 25 punkti (maksimaalsed võimalikud punktid 40) ja alakriteeriumi *projekti tegevuskava jaotus etappidesse* eest maksimaalsed 10 punkti).

Ei saa olla vaidlust, et kõik loetletud hindamiskriteeriumi alakriteeriumid on oma olemuselt subjektiivsed hindamise kriteeriumid. Hindamisel ei saa subjektiivsust kunagi täielikult välistada (Riigikohtu otsus nr 3-20-1198, p 18), antud juhul ei ole Hankija soovinudki seda teha ning Vaidlustaja pidi sellest enne pakkumuse esitamist RHAD-ist ka aru saama. Vaidlustuskomisjon saab hinnanguliste hindamise kriteeriumide kohaldamisel kontrollida seda, kas hindamine toimus RHAD-is teatavaks tehtud hindamise kriteeriumide kohaselt ja kas Hankija põhjendustest nähtuvalt on hindepunktide omistamine pakkumusele põhjendatud. Kui Hankija on Vaidlustaja pakkumusele hindepunkte omistanud õigesti, ei ole Hankeleping tühine ka Vaidlustaja arusaamise kohaselt RHS § 31 lg-st 1 ja RHS § 30 lg 9 p-ist 4.

10.2.2. Metoodika

RHAD-is pakkujatele teatavaks tehtud Metoodika p-i 3.1.2 kohaselt *Hankija hindab alakriteeriumi vastava skooriga, kui kõik alakriteeriumis nimetatud tingimused on täidetud. Kui hinnatava alakriteeriumi puhul vähemalt üks nimetatud tingimus vastab madalama punkti tingimusele, antakse alakriteeriumi eest madalamad punktid.*

Seega Metoodika p-ist 3.1.2 tulenevalt peab:

- 1) maksimaalsete punktide saamiseks olema Vaidlustaja pakkumuses täidetud kõik Ajakava kriteeriumis 10 punkti omistamise tingimused ja Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteeriumis 40 punkti omistamise tingimused. Kui kõik tingimused ei ole täidetud, on maksimaalsete punktide omistamata jätmine põhjendatud;
- 2) madalamate hindepunktide saamiseks Vaidlustaja pakkumuses esinema vähemalt üks tingimus, mis vastab madalama punkti tingimusele. Kui selline puudus esineb, on madalamate hindepunktide omistamine põhjendatud.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Metoodikat tuleb antud juhul mõista nii, et madalamate hindepunktide andmist põhjendab nii asjaolu, et maksimaalsete hindepunktide andmine vastavalt Metoodikale ei ole võimalik, kui ka asjaolu, et täidetud on madalamate hindepunktide omistamise tingimused.

10.2.3. Ajakava kriteerium

10.2.3.1. Vastavalt Metoodikale omistatakse 10 punkti, kui *Ajakava on detailselt ja üheselt mõistetav, sh millal on tegevused planeeritud ja kas tulemuseni on võimalik jõuda õigeaegselt.* Hankija on tuvastanud, et Vaidlustaja *Ajakava on osaline ja mitmeti mõistetav* ja omistanud sellele 5 punkti. Etteheiteks on konkreetsetel kuupäeval töödega alustamise sätestamine ajakavas, millisel kuupäeval töödega alustamist ei pea Hankija võimalikuks. Vaidlustaja väitel pidi Hankija Vaidlustaja ajakavast aru saama, et kuupäev ei ole paindumatu.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumusele ei saanud Hankija omistada 10 punkti isegi juhul, kui Vaidlustaja väide paindlikust kuupäevast oleks õige.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Metoodikast nähtuvalt pidi Vaidlustaja aru saama, et ajakava detailsus ja üheselt mõistetavus hõlmab Hankija jaoks mh seda, *millal on tegevused planeeritud* (algus ja lõpp). Ei saa olla vaidlust, et Vaidlustaja ajakavas sätestatud kuupäev oli juba pakkumuste hindamise ajahetkel saabunud ega saa olla planeeritud tegevuste algusaeg. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuses esitatud ajakava selgitused, et esitatud on *esialgne projektiplaan*, see esindab pakkuja *esmast visiooni*, tegemist on *projektiplaaniga*¹ ei muuda fakti, et pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitatud

---

¹ Kursiivis esitatu ei sisalda midagi, millel võiks olla Vaidlustaja jaoks kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu, mistõttu vaidlustuskomisjon on seisukohal, et tegemist ei ole Vaidlustaja ärisaladusega.

ajakavast ei ole võimalik aru saada, millal on olukorras, kus ajakavas nimetatud kuupäev projekti tegevustega alustamiseks on juba saabunud, konkreetsed tegevused tegelikult planeeritud.

10.2.3.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja ka ei võinud ajakavas esitada tähtaegu paindlikult.

RHAD tehnilise kirjelduse p 4.6 sätestab järgneva:

Tööd antakse üle ja arveldatakse kolmes etapis. Etapi tähtajad määratakse projektiplaanis.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ajakava on projektiplaani osa, mis keskendub konkreetsete ülesannete, vaheetappide ja tähtpäevade ajastamisele, ja puudub vaidlus, et Vaidlustaja on tööde teostamise ajakava sisaldava dokumendi projektiplaanis esitanud, lisaks on pakkumuses esitatud eraldi dokument *Projektiplaani* .xlsx formaadis.

Täiendavalt täpsustab RHAD tehnilise kirjelduse p 4.7.1 järgmist:

Tööd antakse üle kolmes etapis: I analüüs, II prototüübid, III dokumentatsioon. Etappide tähtajad määratakse pakkumuses esitatud projektiplaanis.

RHAD hankelingu p 2.1 sätestab tööde üleandmise tähtajad etappide kaupa ning p-i 2.2 kohaselt antakse tellitavad tööd üle vastavalt lepingu tehnilises kirjelduses kokkulepitud tingimustele ja pakkumuses esitatud etappidele. Seega kõikide etappide konkreetsed tähtajad tuli esitada pakkumuses projektiplaanis (ajakavas) ja pakkujad pidid pakkumust esitades mõistma, et esitatud konkreetsetest etappide tähtaegadest (tähtpäevadest) saavad hankelingu kohustuslikud tingimused. Isegi kui projektiplaanis ja ajakavas on lisaks etappide tähtaegadele ka tegevuste vahetähtajad, ei saanud Vaidlustaja pakkumust esitades saada RHAD-ist aru selliselt, et projektiplaanis esitatud tähtajad võivad olla paindlikud kuni projekti lõpptähtaeg ei muutu. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHAD-is ei ole ette nähtud mis tahes võimalust viia projektiplaani sisse tähtaegadega seotud korrekture pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ja pakkumus, sh projektiplaani koos ajakavaga, on hankelingu sõlmimise hetkel hankelingu lahutamatu osa sellisena nagu see on esitatud (ja vastavaks tunnistatud).

10.2.3.3. Vastavalt Metoodikale omistatakse 5 punkti, kui *Ajakava on osaline ja/või mitmeti mõisteta*.

Hankija on andud Vaidlustaja pakkumusele 5 punkti järgmise põhjendusega:

Ajakava on osaline ja mitmeti mõisteta, kuivõrd [ÄS] töödega alustamine ei ole võimalik arvestades asjaolu, et hanke pakkumuse ja planeeritud tööde alustamise perioodiks on arvestatud alla ühe tööpäeva. Sellises ajaperioodis ei ole võimalik lepingusse jõuda ja hanke küsimustes vastati pakkujale, et eesmärk lepingusse jõuda on juuli esimesel nädalal.

Vaidlustaja väitel ei ole kindlast kuupäevast jooksma pandud ajakava osaline ega mitmeti mõisteta. Vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga ei nõustu.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuse hindamise ajaks (03.07.2024) oli Hankijale selge, et pakkumuses esitatud ajakava ei ole kõikide tegevuste osas järgitav ja Hankija on vaidlustusmenetluses õigesti selgitanud, et mitmeti mõisteta seisneb selles, *et Hankija ei saanud tuvastada, millal tegelikkuses tegevused planeeritud on ja kas tulemuseni on võimalik õigeaegselt jõuda.* Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ajakava ei ole antud juhul piisavalt täpne et mõista, millal konkreetsed tegevused peaksid toimuma (ajakavas esitatud esimene tähtpäev oli hindamise hetkeks juba möödunud, st ajakavas puudusid esimeste tegevuste osas tähtajad, mis oleksid üldse projektis järgitavad) ja kuna Hankijal puudus selge ettekujutus Vaidlustaja ajakavast tervikuna, võis ta pidada ajakava mitmeti mõistatavaks (kui ajakava tegevusi ei saa teha ajakavas märgitud päeval, siis millal on Vaidlustaja planeerinud nende tegemise – päev hiljem, nädal hiljem või mingil muul ajal tulevikus?).

10.2.3.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Vaidlustaja pakkumusele ei saanud omistada Ajakava kriteeriumi eest 10 punkti ja Hankija ei ole ilmselgelt eksinud 5 punkti andmise põhjendustes.

10.2.4. Metodoloogia ja lähenemisviisi kriteerium

10.2.4.1. Vastavalt Metoodikale omistatakse 40 punkti, kui *Metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on detailselt ja üheselt mõistetav ning annab hankijale veendumuse, et projekti tulem vastab hankes sätestatud ootustele.*

Hankija on põhjendustes märkinud, et *Pakkumuses on välja toodud [ÄS] ei ole tavapraktikas teostatavad nii suuremahuliste teemade katmiseks ja ei anna piisavat veendumust, et tulem saab vastama hankes esitatud ootustele.* Kuna Vaidlustaja peab seda, mis on pakkumuses välja toodud ja mida Hankija peab mitteteostatavaks oma ärisaladuseks, siis ei ole võimalik seda ka vaidlustuskomisjonil üksikasju avaldamata välja tuua. Küll aga on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija hindamisruum selle alakriteeriumi kontekstis on äärmiselt lai ja suures osas abstraktne ning Vaidlustaja ei saa kõrgemaid hindepunkte nõuda väitega, et esitatud kirjeldus koos tegevustega on selline, et Hankijal pidi igal juhul tekkima veendumus projekti tulemi vastavusest Riigihankes sätestatud ootustele, samuti ei saa Hankijale vajalikku veendumust anda tagantjärele mõni kolmas isik, nt H.H..

10.2.4.2. Hankija vaidlustusmenetluses esitatud põhjendusi kokku võttes ei anna talle piisavat veendumust, et tulem saab vastama hankes esitatud ootustele, see, et esitatud päevakava on liiga tihe, ajakavas puudub lõunapausideks ja vahepaladeks mõeldud aeg ja Keenia kultuuriruumis ei ole selline kiirustamine erinevate tegevustega lugupidav.

Vaidlustuskomisjon märgib, et RHAD tehnilise kirjelduse p 5 (*Hankega tellitavad tööd ja tulemid kokkuvõttena*) kohaselt on tulemiks mh ka see, et *Töötubades on korraldatud osalejatele toithlustusega lõunapausid*, ja projekti tulem ei vasta hankes sätestatud ootustele, kui pingelisest päevakavast lõunapausid ei nähtu. Vaidlustaja esitatud metodoloogia kirjelduses puudub aeg lõunapausideks (vastav detailsus esitatud dokumendis puudub), mistõttu ainuüksi sellel põhjusel on õigustatud Vaidlustaja pakkumusele 40 punkti andmata jätmise.

10.2.4.3. Vastavalt Metoodikale omistatakse pakkumusele 25 punkti, kui *metodoloogia kirjeldus koos plaanitud tegevustega selle elluviimiseks on osaliselt ja/või mitmeti mõistetav.*

Vaidlustuskomisjon leiab, et sõnastus iseenesest on raskesti mõistetav.

25 punkti omistatakse, kui:

- kirjeldus [---] *on osaliselt ja mitmeti mõistetav;*
- kirjeldus [---] *on osaliselt või mitmeti mõistetav.*

Ilmselt on Hankija pidanud analoogselt Ajakava kriteeriumiga silmas seda, et esitatud kirjeldus on *osaline* ja/või mitmeti mõistetav.

Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et RHAD tehnilise kirjelduse p-ideest 1.2, 3.1 ja 4.3 tulenevalt pidi pakkuja Riigihankes sätestatud ootustele vastamiseks muuhulgas arvestama ka kohalike kommete, kultuuriruumi ja inimeste vajadustega. Asjaolu, et Vaidlustaja ja Hankija arvamused võivad lahknedas selles, kas ja kui palju tuleb kohalike kommete ja kultuuriruumiga metodoloogia ja tegevuskava kokkupanemisel arvestada, ei tähenda, et Hankijal puuduks õigus vastavalt Metoodikas sätestatule kujundada oma veendumust sellest, et nii pingeline päevakava ei arvesta Hankija hinnangul tervikuna teenuse lõppkasutajate ootusi ja vajadusi. Hankija põhjendused, miks ta nii arvab (nt *check-in vajab vähemalt 1 tundi*), on usutavad.

10.2.5. Tulenevalt eespooltoodust ei ole vaidlustuskomisjonile äratuntav, et Hankija oleks jättnud mõne olulise asjaolu tähelepanuta või jättnud Vaidlustaja pakkumusele hindepunktid omistamata ilmselgelt asjakohatust hinnangust või kaalutlusest lähtudes.

10.3. Kokkuvõtlikult on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Riigihankes on Hankedeping sõlmitud RHS § 30 lg 9 p-i 4 kohaselt majanduslikult kõige soodsama pakkumuse, Kolmanda isiku pakkumuse, alusel ja selliseks pakkumuseks ei pidanud Minikonkursi tingimuste kohaselt olema Vaidlustaja pakkumus.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

11.1. Hankija on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 1756,80 eurot käibemaksuga 16 tunni õigusabi osutamise eest. Vaidlustuskomisjon märgib, et kulude taotlus ei sisalda aega Riigihanke dokumentidega tutvumiseks, millist kulu ei oleks vaidlustuskomisjon pidanud ka põhjendatuks, kuna Hankija esindaja on Riigihankes ka Hankija vastutav isik. Vastutava isiku ülesannete hulka ei kuulu aga tavapäraselt Hankija esindamine vaidlustusmenetluses, mistõttu vaidlustuskomisjon on seisukohal, et need kulud on vajalikud ja põhjendatud ning tuleb Vaidlustajalt Hankija kasuks välja mõista. Hankija ei ole käibemaksukohustuslane, mistõttu tuleb kulud välja mõista koos käibemaksuga.

11.2. Kolmas isik osales vaidlustusmenetluses Hankija poolel, mistõttu on tal õigus kulude hüvitamisele Hankijaga samade reeglite alusel.

Kolmas isik on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 980 eurot käibemaksuta 7 tunni õigusabi osutamise eest. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et need kulud on vajalikud ja põhjendatud ning tuleb Vaidlustajalt Kolmanda isiku kasuks välja mõista.

11.3. Vaidlustaja kulud (lepingulise esindaja kulud ja riigilõiv 640 eurot) jäävad tema enda kanda.

Vaidlustuskomisjon märgib, et Vaidlustaja on riigilõivu maksmisel lähtunud valesti eeldusest, et Minikonkursi eeldatav maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära (RHS §-i 186 kohaselt tasutakse vaidlustuskomisjonile vaidlustuse esitamisel riigilõivu riigilõivuseaduse §-is 258 sätestatud korras 640 eurot, kui riigihanke eeldatav maksumus ei ületa rahvusvahelisest piirmäära, ja 1280 eurot, kui ületab). Riigihankenähtub antud juhul käsitleda Minikonkurssi. Riigil või riigiasutusel (hankijal RHS § 5 lg 2 p-i 1 järgi) on rahvusvaheline piirmäär teenuste tellimisel 143 000 eurot, teistel hankijatel, kelleks on ka Hankija RHS § 5 lg 2 p-i 4 järgi, on rahvusvaheline piirmäär 221 000 eurot. Riigihangete registrist nähtub vaidlustuskomisjonile *hanke eeldatav maksumus*, milleks on 150 000 eurot, mis jääb Hankija puhul teenuste tellimisel alla rahvusvahelist piirmäära. Seega kuna Vaidlustaja on tasunud riigilõivu 1280 eurot, kuid oleks pidanud tasuma Riigihanke eeldatavast maksumusest lähtudes 640 eurot, siis enam makstud riigilõivu tagastamise taotlemine toimub riigilõivuseaduse §-is 12 sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk